Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 11ης Σεπτεμβρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν – Άρθρο 54 – Άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχή ne bis in idem – Έννοια των "ίδιων πραγματικών περιστατικών" – Καταδίκη σε κράτος μέλος για συμμετοχή προσώπου σε τρομοκρατική οργάνωση με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικής ενέργειας – Δίωξη σε άλλο κράτος μέλος για τις ίδιες τρομοκρατικές πράξεις»

Στην υπόθεση C-802/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Audiencia Nacional (Ανώτερο Ειδικό Δικαστήριο, Ισπανία) με απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Δεκεμβρίου 2023, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά της

MSIG,

παρισταμένης της:

Ministerio Fiscal,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz (εισηγητή), Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, A. Kumin, I. Ziemele και S. Gervasoni, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Spielmann

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Ministerio Fiscal, εκπροσωπούμενη από τον C. García-Berro Montilla, fiscal,

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Gavela Llopis,

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Zs. Biró-Tóth και τον M. Z. Fehér,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους J. Baquero Cruz και I. Zaloguin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 54 της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995 (στο εξής: ΣΕΣΣ), υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας σε βάρος της MSIG για αδικήματα φθοράς ξένης ιδιοκτησίας από τρομοκράτες, απόπειρες δολοφονίας από τρομοκράτες και πρόκληση σωματικών βλαβών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, το οποίο περιλαμβάνεται στο επιγραφόμενο «Εφαρμογή της αρχής ne bis in idem» κεφάλαιο 3 του τίτλου III, προβλέπει τα ακόλουθα:

«Όποιος [δικάστηκε] αμετάκλητα από ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να διωχθεί από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, υπό τον όρον όμως ότι, σε περίπτωση καταδίκης, η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του συμβαλλομένου μέρους που επέβαλε την καταδίκη.»

Το ισπανικό δίκαιο

Ο οργανικός νόμος 7/2014

4 Κατά το άρθρο 14 του Ley Orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (οργανικού νόμου 7/2014, σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου και τη συνεκτίμηση των

καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), της 12ης Νοεμβρίου 2014 (BOE αριθ. 275, της 13ης Νοεμβρίου 2014, σ. 93204), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως (στο εξής: οργανικός νόμος 7/2014):

«1. Τα έννομα αποτελέσματα προγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος έναντι του ίδιου προσώπου για διαφορετικά πραγματικά περιστατικά είναι ισοδύναμα, στο πλαίσιο νέας ποινικής διαδικασίας, με εκείνα που θα προέκυπταν από την ίδια καταδικαστική απόφαση εάν είχε εκδοθεί στην Ισπανία, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

a) οι καταδίκες επιβλήθηκαν για πράξεις αξιόποινες σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία που ίσχυε κατά τον χρόνο τέλεσής τους·

b) ελήφθησαν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις καταδίκες αυτές με τα ισχύοντα μέσα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής ή μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών αντλούμενων από το ποινικό μητρώο.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν θίγουν τις ακόλουθες πράξεις και δεν συνεπάγονται την αναίρεση ή την αναθεώρησή τους:

a) τις προγενέστερες αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις ισπανικών δικαστηρίων και τις αποφάσεις σχετικά με την εκτέλεσή τους·

b) τις καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε μεταγενέστερες δίκες στην Ισπανία που σχετίζονται με αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έκδοση καταδικαστικής αποφάσεως από το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους·

c) τις διατάξεις που εκδίδονται ή πρέπει να εκδοθούν δυνάμει του άρθρου 988, τρίτο εδάφιο, του Ley de Enjuiciamiento Criminal (κώδικα ποινικής δικονομίας), με τις οποίες καθορίζονται τα όρια της εκτελέσεως των ποινών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι καταδίκες στις οποίες αναφέρεται το στοιχείο b.

3. Οι καταχωρίσεις ποινικού μητρώου που περιλαμβάνονται στο κεντρικό μητρώο θεωρούνται διαγραφείσες, ακόμη και αν αφορούν καταδικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί σε άλλα κράτη, για τους σκοπούς της συνεκτίμησής τους στην Ισπανία από δικαστές και δικαστήρια σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο, εκτός εάν έχει προηγουμένως κοινοποιηθεί η διαγραφή τους από το κράτος στο οποίο εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση.»

5 Η μόνη συμπληρωματική διάταξη του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«Σε κάθε περίπτωση, οι καταδικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από δικαστήριο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από τις 15 Αυγούστου 2010 δεν λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

6 Αφού συνελήφθη στις 3 Οκτωβρίου 2004 από τη γαλλική αστυνομία, η MSIG παραδόθηκε στις ισπανικές αρχές στις 4 Σεπτεμβρίου 2019, σε εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος από τον Juzgado Central de Instrucción nº 2 de l'Audiencia Nacional (δεύτερο εθνικό τακτικό ανακριτή του Ανώτερου Ειδικού Δικαστηρίου, Ισπανία).

7 Το Audiencia Nacional (Ανώτερο Ειδικό Δικαστήριο), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, έχει επιληφθεί ποινικής διαδικασίας η οποία κινήθηκε σε βάρος της MSIG ως αυτουργού τρομοκρατικής επίθεσης που σημειώθηκε στο Οβιέδο (Ισπανία) στις 21 Ιουλίου 1997. Η MSIG κατηγορείται για τέλεση των αδικημάτων της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας από τρομοκράτες, της απόπειρας δολοφονίας από τρομοκράτες και της πρόκλησης σωματικών βλαβών.

8 Τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται το κατηγορητήριο περιγράφονται από το αιτούν δικαστήριο ως εξής:

«Κατά τη διάρκεια της παραμονής της στη Γαλλία και χωρίς να εγκαταλείψει τη χώρα αυτήν, από απροσδιόριστη ημερομηνία και μέχρι τη σύλληψή της τον Οκτώβριο του 2004, η [MSIG] ήταν, ως ηγετικό μέλος της τρομοκρατικής οργάνωσης Euskadi Ta Askatasuna (ETA), υπεύθυνη για τη διαβίβαση των οδηγιών της ηγεσίας της οργάνωσης και για τον καθορισμό, βάσει των οδηγιών αυτών, των κατευθυντήριων γραμμών δράσης των τρομοκρατικών ομάδων που δρούσαν στην Ισπανία, αποστέλλοντάς τους από τη Γαλλία πληροφορίες, συνήθως μέσω σημειώσεων που τοποθετούνταν σε προκαθορισμένα μέρη, καθώς και τα υλικά μέσα (όπλα, χειροβομβίδες και εκρηκτικά) για τις εκστρατείες δράσης τους, συνήθως μέσω τρίτων, οι οποίοι είχαν την κατοχή των όπλων. Ως επί το πλείστον, τα μέλη των εν λόγω ομάδων ήταν αυτά που, ακολουθώντας τις γενικές οδηγίες που ελάμβαναν από την ηγεσία της ETA, αποφάσιζαν συγκεκριμένα ποια τρομοκρατική ενέργεια θα εκτελέσουν, την οποία και σχεδίαζαν λεπτομερώς, χρησιμοποιώντας τα υλικά μέσα και τα όπλα που τους είχαν παραδοθεί, και, μετά την ολοκλήρωση της δράσης, ήταν υπόλογα έναντι της ηγεσίας της τρομοκρατικής οργάνωσης για το αποτέλεσμα.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση που οδήγησε στην άσκηση ποινικών διώξεων, δύο άγνωστα στις αστυνομικές αρχές μέλη της ETA, τα οποία δρούσαν εντός μιας "νόμιμης ομάδας" ("KATU" ή "KATTU") […], και τα οποία πιθανώς είχαν τη βοήθεια άλλων άγνωστων προσώπων και ενεργούσαν σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες που είχαν λάβει για να επιτεθούν σε αστυνομικούς ή στρατιωτικούς στόχους, αποφάσισαν να επιτεθούν στο αστυνομικό τμήμα της πόλης Οβιέδο, πρωτεύουσας της Comunidad Autónoma de Asturias (Αυτόνομης Κοινότητας Αστουριών, Ισπανία), κατασκευάζοντας για τον σκοπό αυτόν, με τα όπλα που είχαν λάβει και αποθηκεύσει, έναν αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό αυτοματοποιημένης εκτόξευσης αντιαρματικών χειροβομβίδων, τον οποίο τοποθέτησαν, γύρω στις 8 η ώρα το πρωί της 21ης Ιουλίου 1997, σε ορισμένη απόσταση από το αστυνομικό τμήμα, τοποθετώντας επίσης στην περιοχή έναν αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό με χρονική καθυστέρηση προκειμένου να εκραγεί τη στιγμή κατά την οποία αναμενόταν ότι η αστυνομία θα μπορούσε να ελέγξει τον μηχανισμό εκτόξευσης.

Χρησιμοποιήθηκαν μόνον τρεις από τις προβλεπόμενες χειροβομβίδες, οι οποίες δεν πέτυχαν τον στόχο τους αλλά εξερράγησαν τυχαία σε διάφορα κοντινά σημεία, προκαλώντας μόνον υλικές ζημιές και λόγω του θορύβου της έκρηξης, βλάβες στην ακοή προσώπου το οποίο βρισκόταν στην περιοχή. Ο εκρηκτικός μηχανισμός εντοπίσθηκε από την αστυνομία κατά τον έλεγχο της περιοχής και εξουδετερώθηκε αμέσως.»

9 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά τον Ισπανό εισαγγελέα, η MSIG πρέπει να θεωρηθεί ως φυσική αυτουργός των επίμαχων αξιόποινων πράξεων, αφενός, λόγω της ιδιότητάς της ως υπεύθυνης, κατά τον χρόνο των επίμαχων πραγματικών περιστατικών, για τις «νόμιμες ομάδες» της ETA και, αφετέρου, διότι προμήθευσε, από τη Γαλλία, διάφορα όπλα στη «νόμιμη ομάδα» «KATU» ή «KATTU» (στο εξής: KATTU) με σκοπό την τέλεση τρομοκρατικών επιθέσεων. Η ποινή την οποία προτείνει ο εισαγγελέας για τις επίμαχες πράξεις ανέρχεται, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, σε φυλάκιση 71 ετών συνολικά. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η εκτέλεση της ποινής αυτής πρέπει ex lege να περιοριστεί κατ' ανώτατο όριο στα 30 έτη φυλάκισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού κώδικα.

10 Ωστόσο, η MSIG είχε ήδη καταδικαστεί ερήμην στη Γαλλία για «συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό την προπαρασκευή τρομοκρατικής πράξης». Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει τέσσερις καταδικαστικές αποφάσεις, εκδοθείσες στη Γαλλία, εις βάρος της MSIG (στο εξής: γαλλικές αποφάσεις). Οι τρεις πρώτες, της 21ης Φεβρουαρίου 2000, της 23ης Φεβρουαρίου 2000 και της 13ης Φεβρουαρίου 2003, αφορούν διαφορετικές περιόδους των ετών 1996 και 1997 και επιβάλλουν εκάστη ποινή φυλακίσεως πέντε ετών. Η τέταρτη, της 17ης Δεκεμβρίου 2010, αφορά την περίοδο έως τις 10 Μαρτίου 2004, πλην του χρονικού διαστήματος από το 1996 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997, και επιβάλλει ποινή κάθειρξης 20 ετών.

11 Δυνάμει αποφάσεως περί συγχωνεύσεως των ποινών που εξέδωσε το Cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιού, Γαλλία) στις 13 Φεβρουαρίου 2014, οι επιβληθείσες με τις γαλλικές αποφάσεις ποινές συγχωνεύθηκαν σε μία μόνον ποινή φυλάκισης 20 ετών, την οποία εξέτισε η MSIG στη Γαλλία πριν από την παράδοσή της στις ισπανικές αρχές.

12 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι η MSIG, μετά την παράδοσή της στις ισπανικές αρχές, διώχθηκε και καταδικάστηκε στην Ισπανία στο πλαίσιο διαδικασιών που αφορούσαν, σε ορισμένες περιπτώσεις, πράξεις τις οποίες είχε τελέσει εξ ολοκλήρου στην Ισπανία, ως μέλος της ETA, προτού εγκατασταθεί στη Γαλλία, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και η επίμαχη στην κύρια δίκη, τη συμμετοχή της από το γαλλικό έδαφος, ως ηγετικό μέλος της ETA, σε τρομοκρατικές πράξεις που τελέσθηκαν στην Ισπανία.

13 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, με διάταξη της 20ής Φεβρουαρίου 2023, συγχώνευσε τις ποινές που είχαν επιβληθεί στην MSIG με οκτώ αμετάκλητες αποφάσεις οι οποίες είχαν εκδοθεί στην Ισπανία και όρισε συνολική ποινή φυλάκισης 30 ετών για την εκτέλεση όλων των αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 76, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα και το άρθρο 988 του κώδικα ποινικής δικονομίας, με την αιτιολογία ότι οι επίμαχες αξιόποινες πράξεις ήταν, σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, συναφείς και μπορούσαν να διωχθούν στο πλαίσιο μίας και μόνο διαδικασίας.

14 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το ισπανικό δίκαιο δεν επιτρέπει τη συγχώνευση των ποινών που απορρέουν από τις καταδικαστικές αποφάσεις των γαλλικών και των ισπανικών δικαστηρίων, παρά τον νομικό σύνδεσμο που υφίσταται σε πολλές περιπτώσεις μεταξύ των εν λόγω καταδικαστικών αποφάσεων. Ως εκ τούτου, μετά την έκτιση της ποινής της 20ετούς φυλάκισης στη Γαλλία, η MSIG θα έπρεπε, κατά την άποψή του, να εκτίσει ποινή φυλάκισης 30 ετών, ήτοι συνολικά τουλάχιστον 50 έτη φυλάκισης, χωρίς να είναι δυνατόν να οριστεί συνολική ποινή.

15 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι γαλλικές αποφάσεις καλύπτουν, από χρονικής απόψεως, το σύνολο της δράσης της MSIG από τη Γαλλία ως ηγετικού μέλους της ETA. Με τις εν λόγω καταδικαστικές αποφάσεις επιβλήθηκαν ποινές φυλάκισης 35 ετών συνολικά, οι οποίες

συγχωνεύθηκαν, δυνάμει της αποφάσεως περί συγχωνεύσεως των ποινών του Cour d'appel de Paris (εφετείου Παρισιού) της 13ης Φεβρουαρίου 2014, σε συνολική ποινή φυλάκισης 20 ετών, για τον λόγο ότι οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν την ίδια παραβατική συμπεριφορά, η οποία περιλάμβανε πράξεις που είχε τελέσει η MSIG ως ηγετικό μέλος υπεύθυνο για τις «νόμιμες ομάδες» που δρούσαν στην Ισπανία, οι οποίες αφορούσαν τόσο τον σχεδιασμό των δράσεων της ETA όσο και την παροχή των μέσων για την πραγματοποίηση των επιθέσεων. Η MSIG συμμετείχε επομένως, σε διάφορες περιόδους, στην προετοιμασία τρομοκρατικών επιθέσεων που σημειώθηκαν στην Ισπανία.

16 Τόσο οι πράξεις για τις οποίες η MSIG καταδικάστηκε στη Γαλλία όσο και οι επίμαχες στην κύρια δίκη πράξεις τελέστηκαν εξ ολοκλήρου από τη Γαλλία, χωρίς η MSIG να μεταβεί ουδέποτε στην Ισπανία. Επιπλέον, οι πράξεις που διώκονται στην Ισπανία αφορούσαν την οργάνωση από την MSIG, ως ηγετικό μέλος της ETA, της δράσης των «νόμιμων ομάδων», εν προκειμένω της KATTU, τα μέλη των οποίων μπορούσαν να αποφασίσουν αυτόνομα για τους επιδιωκόμενους σκοπούς, χρησιμοποιώντας το ληφθέν υλικό και γνωστοποιώντας εκ των υστέρων στην ηγεσία της ETA, μεταξύ άλλων, την έκβαση των επιθέσεων ή τις αποτυχίες που σημειώθηκαν. Επομένως, οι διώξεις που ασκήθηκαν στην Ισπανία κατά της MSIG αφορούσαν την ίδια δράση με εκείνη την οποία αφορούσαν οι γαλλικές αποφάσεις.

17 Οι γαλλικές αρχές διεξήγαγαν ανάκριση και αποφάνθηκαν επί του συνόλου της παραβατικής συμπεριφοράς της MSIG ως ηγετικού μέλους της ETA και απέκτησαν ακριβή και λεπτομερή γνώση των πράξεων της MSIG που συνδέονταν με τις τρομοκρατικές ενέργειες της ETA στην Ισπανία και στη Γαλλία, όπερ αντικατοπτρίζεται στις γαλλικές αποφάσεις.

18 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν χωρεί καμία αμφιβολία ότι όλες οι πληροφορίες που συνέλεξαν οι Γάλλοι ανακριτές χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο των ποινικών διώξεων που ασκήθηκαν κατά της MSIG. Επομένως, τα γαλλικά δικαστήρια διέθεταν εμπεριστατωμένες πληροφορίες για τις δράσεις της MSIG και θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι αποφάνθηκαν επί του συνόλου της παραβατικής συμπεριφοράς της MSIG στη Γαλλία σε σχέση με τις τρομοκρατικές ομάδες της ETA που δρούσαν στην Ισπανία, μεταξύ των οποίων και η KATTU. Εξάλλου, το σύνολο του ανακριτικού υλικού που αφορούσε την ETA και παρείχε τη δυνατότητα να διαπιστωθεί ο ακριβής ρόλος της MSIG εντός της οργάνωσης αυτής παραδόθηκε στην ισπανική αστυνομία από τις γαλλικές αρχές προκειμένου να ολοκληρωθεί το ανακριτικό έργο στην Ισπανία, το οποίο αφορούσε πραγματικά περιστατικά που δεν είχαν ακόμη διευκρινιστεί.

19 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι γαλλικές αποφάσεις αφορούν το σύνολο των πράξεων που τέλεσε η MSIG από τη Γαλλία ως ηγετικό μέλος της ETA. Συγκεκριμένα, μια απόφαση του tribunal de grande instance de Paris (πολυμελούς πρωτοδικείου Παρισιού, Γαλλία) της 13ης Φεβρουαρίου 2003 αναφέρει ότι «[η] κατηγορουμένη συμμετείχε, κατά τη διάρκεια του 1997 […], σε ομάδα ή σύμπραξη που δημιουργήθηκε με σκοπό την προπαρασκευή τρομοκρατικών πράξεων, εν προκειμένω στην ETA-MILITAIRE», και εκθέτει τις ενέργειές της κατά την περίοδο που σημειώθηκε η τρομοκρατική επίθεση στο Οβιέδο στις 21 Ιουλίου 1997.

20 Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2021, έκρινε ότι συνέτρεχε «περίπτωση bis in idem» λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων καταδικαστικών αποφάσεων που είχαν εκδώσει τα γαλλικά δικαστήρια κατά της MSIG για τη δράση της από τη Γαλλία ως ηγετικού μέλους της ETA και τη συμμετοχή της στην προετοιμασία επιθέσεων οι οποίες κάλυπταν, από χρονικής απόψεως, τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούσαν το αντικείμενο των ποινικών διαδικασιών ενώπιόν του. Εντούτοις, η απόφαση αυτή αναιρέθηκε με απόφαση του Tribunal Supremo (Ανώτατου Δικαστηρίου, Ισπανία) της 21ης Μαρτίου 2023, το οποίο

διαπίστωσε, κατ' ουσίαν, ότι η καταδίκη της MSIG στη Γαλλία δεν κάλυπτε, ούτε καν γενικώς ή επ' αόριστον, τη συμμετοχή σε συγκεκριμένες τρομοκρατικές πράξεις και έκρινε ότι δεν υφίστατο «περίπτωση bis in idem», διευκρινίζοντας συναφώς ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει κριθεί δικαστικώς ένα ζήτημα το οποίο δεν αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικής εξέτασης. Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) αναίρεσε την εν λόγω απόφαση λόγω έλλειψης αιτιολογίας και ανέπεμψε την υπόθεση στο αιτούν δικαστήριο προκειμένου αυτό να αποφανθεί εκ νέου. Μολονότι η πλειονότητα των μελών του αιτούντος δικαστηρίου είναι πεπεισμένη ότι υφίσταται «περίπτωση bis in idem», το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι την εκτίμηση αυτή δεν συμμερίζεται το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο), όπερ, λαμβανομένου υπόψη του αυτοτελούς χαρακτήρα της έννοιας «ne bis in idem», οδήγησε το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.

21 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αρχή ne bis in idem, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, απαιτεί ταυτότητα των πραγματικών περιστατικών, η οποία νοείται ως η ύπαρξη ενός συνόλου πραγματικών περιστατικών ή πραγματικών περιστάσεων που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού των εν λόγω πραγματικών περιστατικών ή του προστατευόμενου εννόμου συμφέροντος. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται πώς πρέπει να ερμηνευθεί η έννοια των «πραγματικών περιστατικών» για τους σκοπούς της εκτιμήσεως της αρχής ne bis in idem, ιδίως υπό το πρίσμα των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους τα «πραγματικά περιστατικά» εκτίθενται στις αποφάσεις που εκδίδουν τα κράτη μέλη. Η έννοια αυτή θα μπορούσε να αφορά μόνον την επέλευση ενός γεγονότος, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού του, ή θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει νομικό περιεχόμενο και ότι δεν αφορά ένα αντικειμενικό γεγονός, αλλά την υπαγωγή του σε έναν από τους υφιστάμενους ποινικούς χαρακτηρισμούς ή στην χαρακτηρισθείσα νομική πράξη.

22 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, τα ίδια πραγματικά περιστατικά αποτέλεσαν αντικείμενο διαφορετικών νομικών χαρακτηρισμών από τα γαλλικά και τα ισπανικά δικαστήρια. Τα γαλλικά δικαστήρια αναφέρθηκαν στη δράση της MSIG ως ηγετικού μέλους τρομοκρατικής οργάνωσης, με σκοπό την προπαρασκευή τρομοκρατικών πράξεων, μέσω μιας ή περισσοτέρων ενεργειών, έστω και αν οι τρομοκρατικές πράξεις αυτές καθεαυτές εκτελέστηκαν από άλλα πρόσωπα. Αντιθέτως, στην Ισπανία η MSIG θεωρείται περισσότερο ως ο άμεσος αυτουργός του σχετικού αδικήματος, μολονότι λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η ίδια η τρομοκρατική πράξη εκτελέστηκε από τρίτους. Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι διαδικασίες ενώπιον των γαλλικών και των ισπανικών δικαστηρίων αφορούν τις ίδιες πράξεις της MSIG.

23 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, εάν δεν υπάρχει ταυτότητα πραγματικών περιστατικών, αλλά απλώς χρονική σύμπτωση πράξεων, η MSIG θα πρέπει πιθανότατα να εκτίσει ποινή φυλάκισης 30 ετών στην Ισπανία μετά την έκτιση ποινής φυλακίσεως 20 ετών στη Γαλλία, όπερ θα συνιστούσε μια ιδιαιτέρως δυσανάλογη ποινή, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, τη δυσμενή μεταχείριση της MSIG σε σχέση με πρόσωπα για τα οποία έχουν εκδοθεί καταδικαστικές αποφάσεις σε ένα μόνον κράτος μέλος.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Audiencia Nacional (Ανώτερο Ειδικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Υφίσταται, εν προκειμένω, βάσει των εκτιθέμενων πραγματικών περιστατικών και των νομικών λόγων που ελήφθησαν υπόψη στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που διεξάγεται στην Ισπανία κατά της MSIG και λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων καταδικαστικών αποφάσεων που είχαν εκδοθεί προηγουμένως εις βάρος της στη Γαλλία, περίπτωση «bis in

idem» κατά την έννοια του άρθρου 50 του [Χάρτη] και του άρθρου 54 της [ΣΕΣΣ] σε σχέση με τις διώξεις που ασκήθηκαν εις βάρος της στην Ισπανία, διότι πρόκειται για "τα ίδια πραγματικά περιστατικά", σύμφωνα με το περιεχόμενο που προσδίδει η ευρωπαϊκή νομολογία στην έννοια αυτή;

2) Συνάδει, εν πάση περιπτώσει, με το άρθρο 50 του [Χάρτη] και το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, καθώς και με το άρθρο 1, παράγραφος 3, το άρθρο 3, παράγραφος 2, και το άρθρο 4, σημεία 3 και 5, της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών [(ΕΕ 2002, L 190, σ. 1)], το γεγονός ότι στο ισπανικό δίκαιο δεν υπάρχει κανονιστική ρύθμιση η οποία να επιτρέπει την αναγνώριση των αποτελεσμάτων προγενέστερων αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από δικαστήρια άλλων κρατών μελών με σκοπό τη διαπίστωση ενδεχόμενης περίπτωσης bis in idem, στην υπό κρίση υπόθεση, λόγω ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών;

3) Πρέπει εν προκειμένω, ή γενικότερα, να γίνει δεκτό ότι η έλλειψη κανονιστικής ρυθμίσεως, πρακτικής ή, εν τέλει, νομικού μηχανισμού ή διαδικασίας στο ισπανικό δίκαιο που να επιτρέπει την αναγνώριση των αποτελεσμάτων προγενέστερων αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από τα δικαστήρια των κρατών μελών, με σκοπό τον καθορισμό της ποινής, συγχωνεύσεώς της, προσαρμογής ή μειώσεως του ανώτατου ορίου εκτίσεως των ποινών, είτε στο στάδιο της ποινικής διώξεως και της καταδίκης είτε στο στάδιο της μεταγενέστερης εκτελέσεώς τους, προκειμένου, σε περίπτωση μη διαπιστώσεως καταστάσεως bis in idem ελλείψει ταυτότητας πραγματικών περιστατικών, να διασφαλίζεται σε δεύτερο χρόνο η αναλογικότητα της ποινής, όπως για παράδειγμα στην υπό εξέταση διαδικασία κατά την οποία υπάρχει προηγούμενη καταδίκη από τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους σε βαριές ποινές, ήδη εκτιθείσες, για παρόμοιες πράξεις (οι οποίες έλαβαν χώρα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και συνδέονται στενά ή σχετίζονται ή παρουσιάζουν ποινική ή παρόμοια συνάφεια) με αυτές που δικάζονται στην Ισπανία, αντίκειται στα άρθρα 45 και 49, παράγραφος 3, του [Χάρτη] ή στις αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 9, 13 και 14, καθώς και στο άρθρο 3, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, της αποφάσεως-πλαισίου [2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας (ΕΕ 2008, L 220, σ. 32)], καθώς και στην αιτιολογική σκέψη 12 και στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου [2002/584];

4) Πρέπει να γίνει δεκτό, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως αλλά και γενικότερα, ότι ο πλήρης αποκλεισμός της επέλευσης αποτελεσμάτων από προγενέστερες αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης, ο οποίος προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο b, [του οργανικού νόμου 7/2014] επί καταδικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στην Ισπανία, και στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο c, [του οργανικού νόμου 7/2014] επί αποφάσεων εκτελέσεως των ποινών, καθώς και στη μόνη συμπληρωματική διάταξη [του οργανικού νόμου 7/2014] (ο οποίος αφορά τις προγενέστερες της 15ης Αυγούστου 2010 αποφάσεις και ισχύει και στις δύο περιπτώσεις) […] για τη μεταφορά της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στο εσωτερικό δίκαιο, συνάδει με:
   α) το άρθρο 50 του [Χάρτη] και το άρθρο 54 της [ΣΕΣΣ], αμφότερα σχετικά με τη διακρατική ισχύ της αρχής ne bis in idem και

β) τις αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 9, 13 και 14, καθώς και το άρθρο 3, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, της αποφάσεως-πλαισίου [2008/675] καθώς και το άρθρο 45 και το άρθρο 49, παράγραφος 3, του [Χάρτη] και την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων εντός της Ένωσης;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

25 Με έγγραφο της 4ης Δεκεμβρίου 2024, το οποίο περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Δεκεμβρίου 2024, το αιτούν δικαστήριο ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι στις 8 Νοεμβρίου 2024 τέθηκε σε ισχύ νέος οργανικός νόμος με τον οποίο τροποποιήθηκαν ουσιώδεις πτυχές του οργανικού νόμου 7/2014 και ότι έχουν αρθεί οι αμφιβολίες του ως προς τη συμβατότητα του νόμου 7/2014 με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που αφορούν το δεύτερο, το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα. Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τα ερωτήματα αυτά έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί μόνον επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

26 Η Ισπανική Κυβέρνηση εκφράζει αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος διότι, κατά την άποψή της, το αιτούν δικαστήριο δεν εξέθεσε τα πραγματικά στοιχεία και τους λόγους για τους οποίους έχει αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό. Επικουρικώς, η Ισπανική Κυβέρνηση φρονεί ότι από τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί αν πρόκειται όντως εν προκειμένω για τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Συγκεκριμένα, η απόφαση περί παραπομπής δεν αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά που ελήφθησαν υπόψη στο πλαίσιο της επιθέσεως που σημειώθηκε στο Οβιέδο στις 21 Ιουλίου 1997 όσον αφορά την MSIG και, ως εκ τούτου, είναι δύσκολο να διαπιστωθεί ταυτότητα μεταξύ αυτών των πραγματικών περιστατικών και εκείνων στα οποία στηρίζονται οι καταδικαστικές αποφάσεις που εξέδωσαν εις βάρος της MSIG τα γαλλικά δικαστήρια.

27 Κατά το άρθρο 94, στοιχεία α′ και β′, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να περιέχει «συνοπτική έκθεση του αντικειμένου της διαφοράς, καθώς και των σχετικών διαπιστωθέντων από το αιτούν δικαστήριο πραγματικών περιστατικών ή, τουλάχιστον, έκθεση των πραγματικών στοιχείων στα οποία στηρίζονται τα ερωτήματα», και «το περιεχόμενο των δυνητικά εφαρμοστέων εν προκειμένω εθνικών διατάξεων και, ενδεχομένως, τη σχετική εθνική νομολογία». Επιπλέον, όπως ορίζει το άρθρο 94, στοιχείο γ′, του Κανονισμού Διαδικασίας, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να περιέχει «έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία […] ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της κατά τη γνώμη του σχέσεως μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας».

28 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις περί παραπομπής πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα όχι μόνο στο Δικαστήριο να δίνει λυσιτελείς απαντήσεις, αλλά και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της

Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο Δικαστήριο απόκειται να μεριμνά για τη διασφάλιση της δυνατότητας αυτής, λαμβανομένου υπόψη ότι, δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου, στους ενδιαφερομένους κοινοποιούνται μόνον οι αποφάσεις περί παραπομπής (απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2023, Commune d'Ans, C-148/22, EU:C:2023:924, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

29 Εν προκειμένω, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως εκθέτει τόσο τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στην MSIG και τα οποία συνέβησαν στην Ισπανία όσο και τα πραγματικά περιστατικά που κρίθηκαν στη Γαλλία, όπως αυτά προκύπτουν από τις γαλλικές αποφάσεις, διευκρινίζοντας συγχρόνως τις πληροφορίες που διέθεταν οι γαλλικές αρχές. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους υπέβαλε το πρώτο προδικαστικό ερώτημα και εκθέτει το περιεχόμενο των εθνικών διατάξεων που έχουν ενδεχομένως εφαρμογή εν προκειμένω.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

31 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν ο όρος «ίδια πραγματικά περιστατικά», κατά το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι καλύπτει τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία κατηγορείται κάποιος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας σε κράτος μέλος η οποία αφορά την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όταν το πρόσωπο αυτό έχει ήδη καταδικαστεί σε άλλο κράτος μέλος, λόγω των ίδιων πράξεων, για συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικής ενέργειας.

32 Το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, η οποία ενσωματώθηκε στο δίκαιο της Ένωσης με το πρωτόκολλο για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτήθηκε στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (ΕΕ 1997, C 340, σ. 93), κατοχυρώνει την αρχή ne bis in idem [απόφαση της 23ης Μαρτίου 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Εξαίρεση από την αρχή ne bis in idem), C-365/21, EU:C:2023:236, σκέψη 46].

33 Δεδομένου ότι η αρχή αυτή απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη, του οποίου διασφαλίζει το ουσιώδες περιεχόμενο [αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Έκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 65, και της 23ης Μαρτίου 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Εξαίρεση από την αρχή ne bis in idem), C-365/21, EU:C:2023:236, σκέψη 32].

34 Από το γράμμα του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ προκύπτει ότι όποιος δικάστηκε αμετάκλητα σε ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να διωχθεί σε άλλο κράτος μέλος για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, υπό τον όρο ότι, σε περίπτωση καταδίκης, η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που επέβαλε την καταδίκη.

35 Επομένως, η εφαρμογή της αρχής ne bis in idem εξαρτάται από μια διττή προϋπόθεση, ήτοι, αφενός, ότι υπάρχει προγενέστερη αμετάκλητη απόφαση (προϋπόθεση «bis») και, αφετέρου, ότι η προγενέστερη απόφαση και οι μεταγενέστερες διώξεις ή αποφάσεις αφορούν τα ίδια πραγματικά περιστατικά (προϋπόθεση «idem») (αποφάσεις της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 45, και της 19ης Οκτωβρίου 2023, Központi Nyomozó Főügyészség, C-147/22, EU:C:2023:790, σκέψη 26).

36 Όσον αφορά την προϋπόθεση «idem», η οποία πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 50 του Χάρτη προκύπτει ότι η διάταξη αυτή απαγορεύει την άσκηση ποινικής δίωξης ή την επιβολή ποινικής κύρωσης εις βάρος του ίδιου προσώπου περισσότερες από μία φορές για την ίδια παράβαση [πρβλ. αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2021, Bundesrepublik Deutschland (Ερυθρά αγγελία της Interpol), C-505/19, EU:C:2021:376, σκέψη 78, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 71].

37 Η προϋπόθεση «idem» απαιτεί, κατά πάγια νομολογία, να πρόκειται για τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Κατά συνέπεια, η αρχή ne bis in idem δεν έχει εφαρμογή όταν τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά δεν είναι τα ίδια, αλλά απλώς παρόμοια [αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, σκέψη 27, της 23ης Μαρτίου 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Εξαίρεση από την αρχή ne bis in idem), C-365/21, EU:C:2023:236, σκέψη 37, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 74].

38 Ως ταυτότητα των πραγματικών περιστατικών νοείται ένα σύνολο συγκεκριμένων περιστάσεων που απορρέουν από γεγονότα τα οποία είναι, κατ' ουσίαν, τα ίδια, δεδομένου ότι αφορούν τον ίδιο παραβάτη και συνδέονται μεταξύ τους άρρηκτα στον χρόνο και στον χώρο [πρβλ. αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, σκέψεις 26 και 27, της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση προσώπου και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 128, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 75].

39 Αντιθέτως, αν τα πραγματικά περιστατικά δεν αποτελούν ένα τέτοιο σύνολο, το γεγονός και μόνον ότι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δεύτερη διαδικασία διαπιστώνει ότι ο υποτιθέμενος αυτουργός των πράξεων αυτών ενήργησε με την ίδια εγκληματική πρόθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αρκεί για να εξασφαλισθεί η ύπαρξη ενός συνόλου συγκεκριμένων περιστάσεων άρρηκτα συνδεδεμένων μεταξύ τους που εμπίπτει στην έννοια των «ίδιων πραγματικών περιστατικών» κατά το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, σκέψεις 29 και 30, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 76).

40 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, τόσο το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ όσο και το άρθρο 50 του Χάρτη αφορούν μόνον το υποστατό των πραγματικών περιστατικών, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού τους ή του προστατευόμενου εννόμου συμφέροντος, στον βαθμό που η παρεχόμενη από τις διατάξεις αυτές προστασία δεν μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών (πρβλ. αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, σκέψη 39, της 22ας Μαρτίου 2022, Nordzucker κ.λπ., C-151/20, EU:C:2022:203, σκέψη 39, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Επομένως, το ενδεχόμενο διαφορετικών νομικών χαρακτηρισμών των ίδιων πραγματικών περιστατικών, κατά την έννοια του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, ερμηνευόμενου υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη, σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη ή ακόμη η επιδίωξη διαφορετικών εννόμων συμφερόντων στα κράτη αυτά δεν μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή της αρχής ne bis in idem.

42 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί επί των πραγματικών περιστατικών, και όχι στο Δικαστήριο, να κρίνει αν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης ποινικής διαδικασίας ταυτίζονται με εκείνα επί των οποίων έχουν αποφανθεί αμετάκλητα τα γαλλικά δικαστήρια. Πάντως, το Δικαστήριο μπορεί να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο της εκτίμησης της ταυτότητας των επίμαχων πραγματικών περιστατικών [πρβλ. αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Έκδοση προσώπου και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 133, και της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

43 Υπό το πρίσμα αυτό, διευκρινίζεται εκ προοιμίου ότι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 40 της παρούσας αποφάσεως και κατά το μέτρο που αποδεικνύεται ότι η ποινική διαδικασία της κύριας δίκης και οι γαλλικές αποφάσεις που μνημονεύονται από το αιτούν δικαστήριο αφορούσαν τα ίδια κατ' ουσίαν πραγματικά περιστατικά, το γεγονός ότι οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν αδικήματα διαφορετικά από τα επίμαχα στην κύρια δίκη δεν ασκεί επιρροή για την εκτίμηση της προϋποθέσεως «idem» (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2024, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, C-58/22, EU:C:2024:70, σκέψη 70).

44 Συγκεκριμένα, δεν ασκεί συναφώς επιρροή το ζήτημα αν τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των επίμαχων στις γαλλικές αποφάσεις αδικημάτων ταυτίζονται ή όχι, αλλά το ζήτημα αν οι πράξεις που προσάπτονται στον ενδιαφερόμενο στο πλαίσιο των αποφάσεων αυτών και της ποινικής διαδικασίας της κύριας δίκης αφορούν την ίδια συμπεριφορά. Όταν πρόκειται για την ίδια συμπεριφορά, από το ίδιο πρόσωπο, η οποία έλαβε χώρα εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία καταδικάστηκε αρχικώς το πρόσωπο αυτό και εκείνα τα οποία αφορά η μεταγενέστερη ποινική διαδικασία ταυτίζονται ή είναι κατ' ουσίαν τα ίδια (απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Δεκεμβρίου 2017, Ramda κατά Γαλλίας, CE:ECHR:2017:1219JUD007847711, § 87 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Επομένως, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν, εν προκειμένω, τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στην MSIG και τα οποία καθιστούν δυνατή τη στοιχειοθέτηση της ποινικής ευθύνης της στην Ισπανία ταυτίζονται με εκείνα που οδήγησαν στην καταδίκη της από τα γαλλικά ποινικά δικαστήρια.

46 Συναφώς, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η MSIG κατηγορείται στην Ισπανία για το αδίκημα της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας από τρομοκράτες, για τρία αδικήματα απόπειρας δολοφονίας από τρομοκράτες και για το αδίκημα της πρόκλησης σωματικών βλαβών τα οποία διαπράχθηκαν, στις 21 Ιουλίου 1997, στο Οβιέδο από δύο μέλη της KATTU. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η MSIG διώκεται ως φυσικός αυτουργός των αδικημάτων αυτών, υπό την ιδιότητά της ως υπεύθυνη, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης της κύριας δίκης, για τις «νόμιμες ομάδες» της ETA, και για την προμήθεια διαφόρων όπλων στην KATTU με σκοπό την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων.

47 Κατά τον κρίσιμο χρόνο, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η MSIG ήταν υπεύθυνη για τη διαβίβαση των οδηγιών της ηγεσίας της ETA και για τον καθορισμό, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές, των κατευθυντήριων γραμμών δράσης των τρομοκρατικών ομάδων που δρούσαν στην Ισπανία. Η MSIG δρούσε αποκλειστικά από το γαλλικό έδαφος.

48 Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, τα δύο μέλη της KATTU που διέπραξαν την επίθεση της 21ης Ιουλίου 1997 στο Οβιέδο ενήργησαν σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες που είχαν λάβει και αποφάσισαν αυτοτελώς να πραγματοποιήσουν την επίθεση στο αστυνομικό τμήμα της πόλης Οβιέδο.

49 Όμως, πάντοτε κατά το αιτούν δικαστήριο, οι γαλλικές αποφάσεις δεν περιέχουν καμία αναφορά στην επίμαχη στην κύρια δίκη επίθεση και μνημονεύουν μόνον τις πράξεις που τέλεσε η MSIG επί του γαλλικού εδάφους. Επομένως, τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στην MSIG στο πλαίσιο της κύριας δίκης δεν φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, να είναι τα ίδια με εκείνα που αποτέλεσαν το αντικείμενο των γαλλικών αποφάσεων.

50 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι αποφάσεις αυτές καλύπτουν, από χρονικής και ουσιαστικής απόψεως, το σύνολο των πράξεων που τέλεσε η MSIG στη Γαλλία ως ηγετικό μέλος υπεύθυνο για τις «νόμιμες ομάδες» που δρούσαν στην Ισπανία, συμπεριλαμβανομένου τόσο του σχεδιασμού των επιχειρήσεων της ETA όσο και της παροχής των μέσων για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων.

51 Από τις διευκρινίσεις του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει ότι τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται συγκεκριμένα στην MSIG στο πλαίσιο της κύριας δίκης, βάσει των οποίων μπορεί να στοιχειοθετηθεί η ποινική ευθύνη της για την επίμαχη επίθεση, είναι κατ' ουσίαν η παροχή από το γαλλικό έδαφος γενικών κατευθυντήριων γραμμών δράσης σε τρομοκρατικές ομάδες που δρούσαν στην Ισπανία και η παροχή στις εν λόγω ομάδες των υλικών μέσων για την εκτέλεση των πράξεων που οι ίδιες αποφάσιζαν και σχεδίαζαν λεπτομερώς και αυτοτελώς. Συναφώς, φαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του αιτούντος δικαστηρίου, κανένα άλλο ειδικό πραγματικό στοιχείο δεν προσάπτεται στην MSIG σε σχέση με την επίθεση στο Οβιέδο και ότι τα ίδια πραγματικά περιστατικά οδήγησαν τα γαλλικά δικαστήρια στην ποινική καταδίκη της MSIG για τις πράξεις που τέλεσε στη Γαλλία.

52 Πρέπει δε να προστεθεί ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί αν πρόκειται για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να λάβει υπόψη όχι μόνον τα πραγματικά περιστατικά που μνημονεύονται στο διατακτικό των αμετάκλητων αποφάσεων που εκδόθηκαν στη Γαλλία και στις κατηγορίες που απαγγέλθηκαν με τα κατηγορητήρια που συνέταξαν οι αρμόδιες γαλλικές αρχές, αλλά και τα πραγματικά περιστατικά που μνημονεύονται στο σκεπτικό των αποφάσεων αυτών και εκείνα τα οποία αφορούσε η ανακριτική διαδικασία, αλλά δεν περιελήφθησαν στα κατηγορητήρια, καθώς και όλες τις κρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αφορούσε προγενέστερη ή προγενέστερες ποινικές διαδικασίες που διεξήχθησαν στη Γαλλία και περατώθηκαν με αμετάκλητη απόφαση (πρβλ. απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψη 85).

53 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 57, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ, όταν κάποιος κατηγορείται για αξιόποινη πράξη σε κράτος μέλος και οι αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού έχουν λόγους να πιστεύουν ότι η κατηγορία αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά με αυτά για τα οποία έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση σε άλλο κράτος μέλος, οι αρχές αυτές μπορούν να ζητήσουν, εάν το θεωρούν αναγκαίο, τις κατάλληλες πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει εκδοθεί η αμετάκλητη απόφαση. Ο μηχανισμός συνεργασίας που καθιερώνει η διάταξη αυτή παρέχει στις αρμόδιες αρχές του δεύτερου κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένες με την ποινική δίωξη του ίδιου προσώπου τη δυνατότητα να ζητήσουν, προκειμένου να διευκρινιστούν, για παράδειγμα, η ακριβής φύση μιας αποφάσεως που έχει εκδοθεί στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους ή ακόμη τα συγκεκριμένα πραγματικά

περιστατικά που αποτελούν το αντικείμενο της αποφάσεως αυτής, τις σχετικές νομικές πληροφορίες από τις αρχές του πρώτου κράτους (απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, σκέψεις 50 και 51).

54 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι ο όρος «ίδια πραγματικά περιστατικά» καλύπτει τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία κατηγορείται κάποιος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας σε κράτος μέλος η οποία αφορά την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όταν το πρόσωπο αυτό έχει ήδη καταδικαστεί σε άλλο κράτος μέλος, λόγω των ίδιων πράξεων, για συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικής ενέργειας.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 54 της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

ο όρος «ίδια πραγματικά περιστατικά» καλύπτει τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία κατηγορείται κάποιος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας σε κράτος μέλος η οποία αφορά την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όταν το πρόσωπο αυτό έχει ήδη καταδικαστεί σε άλλο κράτος μέλος, λόγω των ίδιων πράξεων, για συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση με σκοπό την προετοιμασία τρομοκρατικής ενέργειας.

(υπογραφές)